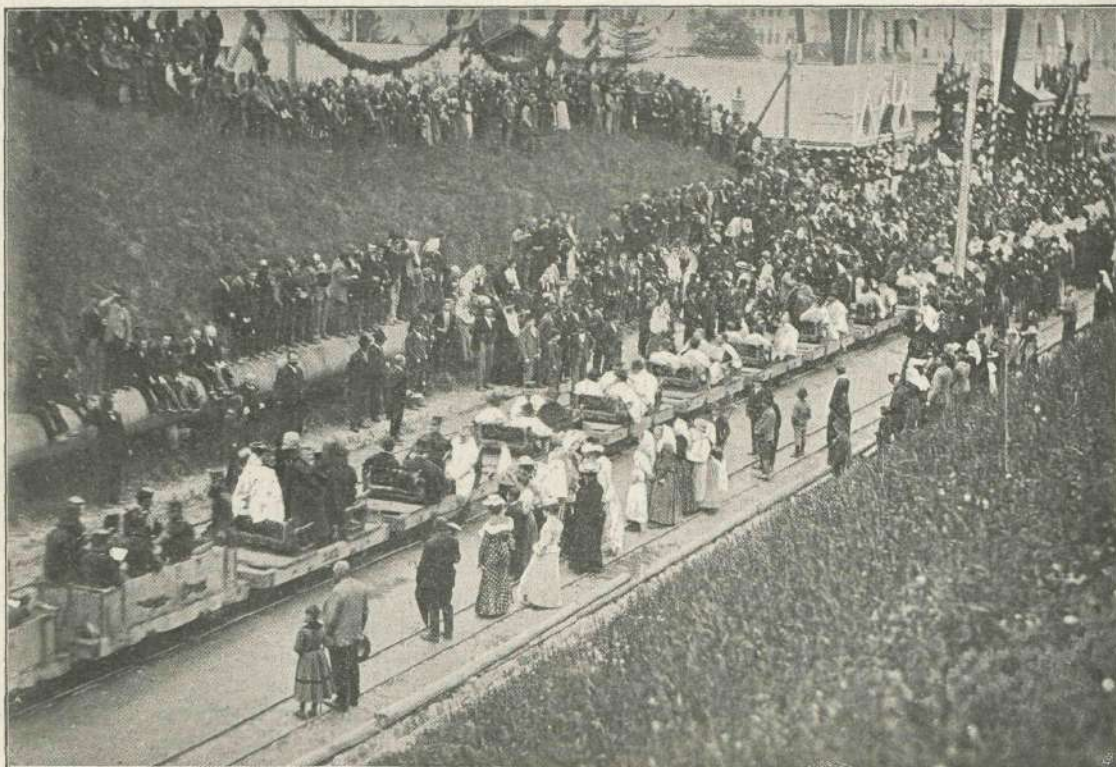

predstaviti v enem umotvoru življenje, običaje in značaj poljskega kmeta, njegovo vsakdanje delo od setve do žetve. To je naloga, katero more izvršiti le velik pesnik-plastik.

Zdaj, ko sta izšla že dva dela, moremo reči, da je Reymont dobro rešil to nalogo ter opisal poljskega kmeta tako točno in umetno, kakor od mladega pisatelja niso pričakovali niti njegovi častitelji. Njegovi junaki tudi niso nikaki izmišljeni tipi, kakršne nahajamo tu pa tam v pripovedkah Sienkiewicza, Prusa, Sewera in Dygasińskiego, marveč značaji, kakršnih doslej še ni bilo v poljski književnosti. To velja pred

prostih duš in se tako seznanil z domišljijo poljedelcev, vendar njegov roman nikakor ni tendenciozen. Pisatelj se drži strogo predmeta ter niti ne skriva slabih strani svojih junakov, ampak predstavlja vse z isto ravnodušnostjo.

Posebna vrлина „Chłopov“ je čisto národní jezik, a to ne le v dialogih, marveč tudi v opisih. V njem je obilo moči, čvrstosti in izrazitosti, dasi se pisatelj skrbno ogiba vsakršnih naturalistnih efektov. Ti otroci narave so preprosti in iz njih govori velika moč deviške prvotnosti, ki se ni naučila skrivati svojih občutkov in misli za umetnimi frazami.

OTVORITEV BOHINJSKEGA PREDORA: SLAVNOSTNI GOSTJE SE VOZIJO V PREDOR.

vsem o glavnih osebah, starem Borynu, njegovem sinu Anteku, drugi ženi Neži, hlapcu Kubi, Hanki, Antekovi ženi ter o kovaču Vitku, na katere bi bila lahko ponosna vsaka književnost. One osebe, ki izpopolnjujejo veliko sliko kmečke duše, zaostajajo bolj v senci, toda vsaka se odlikuje z nenavadno plastiko.

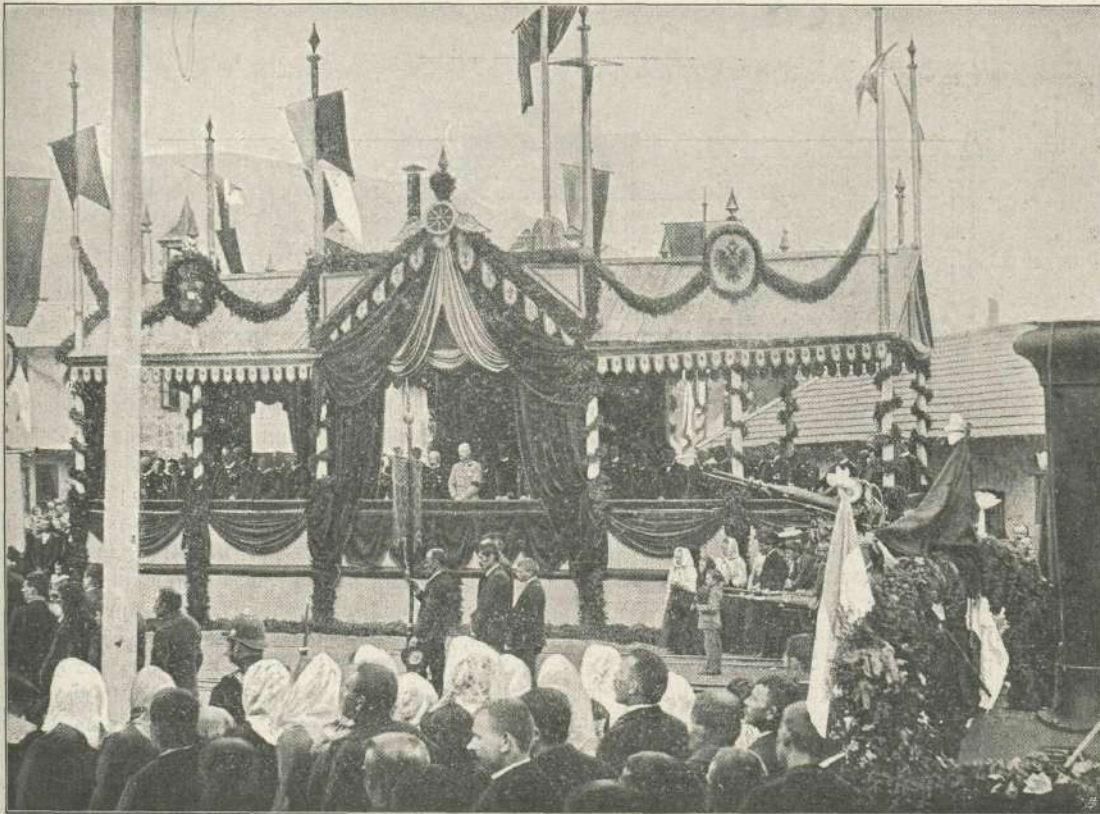
Pri tem pa si vendar ni treba misliti, da so „Chłopi“ nekak tendenciozen roman. Nikakor ne! Dasi se je pisatelj omejil samo na nje ter ni predstavil v njih nobene osebe, pripadajoče drugim društvenim vrstam, dasi ni nihče tako, kakor on, prodrl v globino pre-

Poljska kritika je sprejela „Chłope“ ljako pohvalno. Kritik H. Galle pravi v svoji oceni: „Ako Reymont vztraja v tem svojem umotvoru tako do konca, ako prvotna dramatična moč ter sila izraza ne oslabita, bodo „Chłopi“ najboljša slika ‚dela in dneva‘ národa poljskega v naši beletristični književnosti.“

Žeromski Stefan. **Popioły.** Powieść z końca XVIII. i początku XIX. stulecia, tomów trzy. — Warszawa 1904. Nakład Gebethnera i Wolffa. Cena 5 rubljev. — Drugi pisatelj, ki ga prištevava poljska kritika v vrsto mlajših no-

velistov, je Stefan Žeromski, od katerega imajo Poljaki že roman z naslovom: „Ludzie bezdomni“ ter zbirko novel z naslovom: „Promień.“ Poljaki so torej že poznali kolikor toliko talent mladega pisatelja, vendar pa je Žeromski v tem naznačenem delu prekosil vse pričakanje občinstva. „Popioły“ se zelo razlikujejo od splošno sprejete šablone zgodovinskih povesti, vpeljane po Kraszewskem in Rzewuskem, in so res nekaj novega v tej stroki, dasi ne tvorijo nikake arhitektonske, simetrične celote. — Ta roman obstoji iz cele vrste prizorov,

je storila Žeromskemu nenavadno uslugo. Tu preskakujemo s pisateljem z mesta na mesto, ogledamo si vsak hip druge ljudi, druge svete, obširna prostranstva otožnosti in melanholije. Vidimo slike življenja, različne po dejanjih in značajih, vse pa povzete z nenavadno umetnostjo. Osnovna misel romana je usoda Poljske in njena zveza z zvezdo Napoleonovo. Hkrati pa kaže Poljakom, kje je rešitev njihovega vprašanja. Poljska kritika in čitajoče občinstvo sta z zadovoljstvom sprejela ta nenavadni roman. *i+a.*

OTVORITEV BOHINJSKEGA PREDORA: PRIZOR MED SV. MAŠO.

epizod, slik življenja in narave, ki se premičejo pred našimi očmi kot v nekaki čarodejski svetilnici, sedaj strašne, sedaj mične, razkošne, pa zopet obupne, ki pa vse predstavljajo veliko sliko duševnega stanja poljske družbe ob času velikih zgodovinskih dogodkov od 1796. do 1812. leta. Dasi slikam „Popiołow“ nedostaja vnanje spojitosti, se vidi v njih vendar notranja zgodovinsko-društvena zveza. Pisatelj hoče v tem romanu pokazati duha poljske družbe v njegovih prerazličnih pojavih v teh letih, polnih strahu in nadej, duševnega zanosu in strašne pobitosti. Ta epizodna metoda

IZ DRUGIH KNJIŽEVNOSTI.

Zur Kenntniss der slavischen Elemente im italienischen Wortschatze. Spisal dr. K. Štrekelj, odtisk iz „Archiv f. slav. Philologie“, XXVI, 407—436.

Prof. Štrekelj marljivo preiskuje, koliko so Slovenci od svojih sosedov v jeziku na posodo jemali, in narobe, kaj imajo oni od Slovencev. Zlasti veliko je razložil, kako imajo Nemci in Slovenci jezične prikazni med seboj. Tako je v letošnji majevi številki „Zeitschrift für deutsche Wortforschung“ (279—286. Strassburg) pod